

Preek Allerzielen 2025

Soms zegt een beeld meer dan 1000 woorden.

'Eeuwig als de dood is de liefde'

Dat zegt het prachtige beeld op de voorkant van het boekje van deze Allerzielenviering waar twee mensen elkaar vasthouden, omhelzen, kussen en liefhebben.

Het lijkt een eeuwigdurende omhelzing geworteld in eenheid.

Dat drukt het stevige dichte onderste deel van het beeld uit.

Beiden zijn stevig geworteld in de liefde die staat als een huis.

Maar de liefde is ondanks haar stevige fundament,
ook vloeiend, dynamisch en wervelend gelijk het leven is.

Dat drukt het circulaire open deel van het beeld uit.

Liefde in goede en slechte tijden

maar ondanks of misschien wel dankzij dat –

liefde in verbondenheid en volhardende trouw.

En in dat elkaar verstrengeld zijn, dat elkaar vasthouden,
daar kun je dwars doorheen kijken

alsof er in een vergezicht iets van de hemel of de eeuwigheid zichtbaar is.

Gods naam is 'Ik zal er zijn voor jou'. God is liefde.

Alles eindig totdat het rust bij U.

En dat wordt bezegeld met een innige kus.

Een vrouw in de rouwgroep die ik begeleid

had zo'n beeld in de vorm van een urn in haar huis

met de as van haar overleden man.

Twee prachtige waxinelichten stonden ernaast met een mooie foto.

'Zo heb ik hem toch een beetje bij me' zei ze tegen mij.

In de rouwgroepen die in het Stads klooster die ik begeleid,

lezen we samen het boekje van oud radiopastor van de IKON, Hans Stolp.

Dat boekje heeft de titel *'Als een geliefde sterft'*.

Hij stelt in zijn inleiding van zijn boekje dat er twee taboes zijn in de samenleving waarover bijna niet of heel moeilijk over gesproken wordt :

Dat is het taboe op dood en dat is het taboe op verdriet.

In onze samenleving moet het liever gezellig zijn.
Het draait om genieten en consumeren.
En de enige zonde die overgebleven is,
is als je dat *niet* doet.

Over de dood praten we nog wel als die op onze levensweg komt.
Maar als het afscheid voorbij is dan hebben we het daar liever niet meer over.
'Het leven gaat door' zeggen we dan.

Minstens zo moeilijk vinden we het te praten over verdriet.
Verdriet over de leegte en het gemis van een geliefde.
Dat maakt de verwerking van het verlies van een dierbare nog veel moeilijker.
Wie rouwt is vaak eenzaam.

En veel mensen hebben vaak niet door
hoe hard werken het is voor nabestaanden
om het leven na het verlies van een dierbare weer op te pakken.
De rouwdeskundige Manu Keirse spreekt terecht over 'rouwarbeid'.

Het verlies van een geliefde is moeilijk na een lang ziekbed.
Maar het is nog veel moeilijker als iemand plotseling, bijvoorbeeld

Ieder verwerkt het verdriet op zijn of haar manier.
Sommigen verwerken het in stilte,
anderen vinden steun in het delen van ervaringen in een gespreksgroep.

Iemand schreef me over haar verdriet:

Het verdriet heeft je in zijn macht, het verlamt je.
Je hebt soms het gevoel: ik verdrink in mijn verdriet.

Verdriet is als de golven
van een verraderlijke zee.
Soms, als je denkt te kunnen zwemmen,
sleept alweer een golf je mee.

Er zijn wel betere momenten,
dan denk je: ik heb weer kracht,
je moet toch verder leven?
maar dan.....maar dan voel je weer die macht
die radeloosheid heet,

die trekt je in een diepte
waarvan geen ander weet.

Want zij die naast je leven,
zien slechts wat zij zelf wensen,
dat je doorzwemt en het wel redt,
als de meeste andere mensen.

Verdriet is als de golven
van een verraderlijke zee,
vaak wil je niet meer zwemmen
maar, het sleept je net niet mee.

Verdriet kan je verlammen, dreigt je soms mee te sleuren in de diepte.
Iemand in de rouwgroep vroeg zich deze week hardop af
hoe het leven met zoveel pijn eigenlijk nog geleefd kan worden ?

Een grote hulp in het rouwproces is het gevoel van dankbaarheid.
In het begin is het verdriet allesoverheersend.
Maar na verloop van tijd komt toch de dankbaarheid naar boven,
-dat is in elk geval te hopen- want het is belangrijk om verder te kunnen.

Het licht is ook een belangrijk symbool rond het sterven van mensen.
We hopen immers dat de doden na de donkere tunnel van de dood
nieuw licht hebben bereikt, ja licht dat nooit meer gedoofd kan worden.

Maar de paaskaars moet ook symbool zijn van onze goede wil
om licht te zijn voor elkaar,
Het herinnert ons eraan dat wijzelf ook geroepen zijn
om engelen te zijn van licht voor elkaar
en met name voor hen die door hun verdriet in het duister lopen.

God vult de leegte van het gemis niet op,
schreef de Duitse theoloog Dietrich Bonhoefer

*Want – hoe tegenstrijdig het ook klinkt –
als de leegte werkelijk leeg blijft,
blijf je juist daardoor met elkaar verbonden.*

*Zeg niet: ‘God zal de leegte vullen’,
want – geloof me - dat doet Hij niet.*

*Integendeel: Hij houdt de leegte leeg
en helpt ons om zo de vroegere gemeenschap
met elkaar te bewaren, zij het ook in pijn.*

Hoe kan het leven nog geleefd worden in die pijn ?

We zullen het ook moeten hebben van de schoonheid en de troost.

De schoonheid en de troost die uitgaat
van de Zaligsprekingen die we zojuist lazen.

Zalig de treurenden want zij zullen getroost worden,
zalig de reinen van hart want zij zullen God zien,

Deze troostende woorden gelden zeker allen
in onze persoonlijke leefwereld.

Allen die – ondanks ziekte, lijden en pijn -
een dappere strijd gestreden hebben.

Zij mogen nu in vrede rusten bij God in het hemelse Jeruzalem
waar alle strijd gestreden is en waar alle tranen gedroogd worden.

Maar de zaligsprekingen steken ook een hart onder de riem
bij alle onschuldige slachtoffers die nu sterven in onze chaotische
wereld aan honger, oorlog, geweld en onderdrukking.

‘Mens herinner je je toekomst’
zeggen de zaligsprekingen ons vandaag.

Als je barmhartig en vergevingsgezind bent,
zal ook jou compassie getoond worden.

Als je vredestichter bent,
zul je kind van God genoemd worden.

Als je hongert naar gerechtigheid,
dan behoort jou het koninkrijk der hemelen.

Wat een prachtige beelden van hoop en licht.
Gods hemels koninkrijk licht er in op
en helpt ons op de been te blijven

als soms de moed ons in de schoenen zinkt
en de toekomst vol duisternis is.
'Mens herinner je je toekomst.'

We zijn geboren naar Gods beeld en gelijkenis
en bedoeld om te stralen.
Om licht en liefde naar elkaar toe te dragen.

In het prachtige chanson, 'la mort, la vie et l'amour' bezingt Nana
Mouskouri die drie dingen die eeuwig zullen zijn en zullen blijven :
de dood, het leven en de liefde.
En de liefde, ja de liefde, die blijft, die blijft altijd.

In de liefde blijven we met elkaar verbonden over de dood heen.
Diep in ons hart blijft die vlam van de liefde altijd branden.
Het is Gods heilige Geest die ervoor zorgt
dat die vlam nooit meer dooft.

*Jij bent voor ons ver weg, onbereikbaar,
in die nieuwe tijd die 'eeuwigheid' heet
waarin geen morgen en geen avond meer is
geen zomer en geen winter
geen duisternis maar alleen licht.
Maar elke dag, elke minuut,
dragen we jouw naam met ons mee.
Al wat in je leefde en je dreef, gaat in ons verder.
Want meer dan ooit spreek je nu tot ons hart
en in stille uren ben je ons meer nabij
dan woorden kunnen zeggen.
Jouw stem niet verwaaid, jouw woorden niet uitgewist,
jouw vragende, sprekende ogen niet vergeten.
Jij leeft voort daar waar ook wij leven
en verder gaan in jouw geest.*

(.....) Moge het zo zijn.

Amen.